

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Sebastian Fitzek
DER SEELENBRECHER

Copyright © 2008 by Verlagsgruppe Droemer Knaur GmbH & Co. KG,
Munich, Germany
www.sebastianfitzek.de

The book has been negotiated through AVA international GmbH, Germany
(www.ava-international.de).

Translation Copyright © 2023 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04913-8

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

SEBASTIJAN

FICEK

KRADLJIVAC DUŠA

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2023.

Za Gerlinde

Ne bojim se smrti, samo ne želim da se nađem tamo kad
naide.

Vudi Alen

71 dan pre straha

*Strana 1
pacijentovog kartona br. 131071/VL*

Na svu sreću, radilo se samo o snu. Nije bila naga, niti su joj noge bile zavezane za prepotopsku ginekološku stolicu dok je manijak ređao instrumente po zardalom stočiću. Isprva nije videla šta je držao u krvlju prekrivenoj šaci kad se okrenuo. Pokušala je da zatvori oči kad je videla, ali bezuspešno. Nije mogla da odvрати pogled od lemilice, koja se polako približavala središtu njenog tela. Nepoznati muškarac s opečenim i ožiljcima izbrazdanim licem povukao joj je kapke nazad. Pričvrstio ih je za čelo pneumatskom spajalicom. Pomislila je da, u ono malo preostalog života, neće iskusiti veći bol. Ali shvatila je da je mučenje iz proteklih nekoliko sati bilo samo uvod kad joj je lemilica nestala iz vidokruga, a vrelna među butinama počela postojano da se povećava.

A tada, baš kad je pomislila da može da oseti zadah izgorelog mesa, sve je postalo providno. Mračan podrum u koji je odvučena, treptava halogena lampa iznad glave, stolica za mučenje i metalni stočić – rastvorili su se. Nije ostalo ništa izuzev tamne praznine.

Hvala bogu, pomislila je, bio je to samo san. Otvorila je oči. Načisto se zbunila.

Košmar u kom je do malopre bila zatočena samo se promenio, ne gubeći oblik.

Gde sam?

Sudeći po dekoru, u jeftinoj hotelskoj sobi. Zamrljani čaršav na rasklimatanom bračnom krevetu bio je prljav, a na tepihu smeđe boje videle su se brojne rupe od cigareta. Bilo joj je neprijatno, u neudobnoj drvenoj stolici, zato što je osećala grubo tkanje tepiha pod nogama.

Bosa sam. Zašto ne nosim cipele? I zbog čega sedim u jeftinom hotelu zureći u mutnu test-sliku na crnobelom televizoru?

Ova pitanja su rikošetirala po njenoj glavi kao kugle za bilijar. Naglo se trgla, kao da ju je neko udario, a zatim pogledala ka vratima sobe, u pravcu izvora buke. Zadrmlala su se jednom, pa drugi put, i širom otvorila. Dva policajca uletela su u sobu. Bili su uniformisani, i naoružani – toliko je mogla da vidi. Nišaniли su njene grudi. Polako su spustili oružje. Napetost na njihovim licima ustuknula je pred užasnutom nevericom.

„Šta se, kog đavola, ovde desilo?“ , čula je povik nižeg – onog koji je provalio vrata i prvi uleteo u sobu. „Hitna pomoć“, povikao je drugi. „Lekar. Smesta nam je potrebna pomoć!“

Hvala bogu, pomislila je po drugi put u nekoliko otkucaja srca. Jedva je disala od straha. Čitavo telo ju je bolelo. Namirisala je izmet i mokraću. Sve to ju je, zajedno sa činjenicom da nije znala kako je ovamo dospela, dovodilo do ivice ludila. Ipak, bila je u društvu dva policajca, koji su odmah pozvali medicinsku pomoć. To nije bilo dobro, ali bilo je mnogo bolje od manijaka s lemilicom.

Doktor – ćelavko s mindušom – nekoliko trenutaka kasnije uleteo je u sobu i kleknuo pored nje. Očigledno je da su kola hitne pomoći već bila u blizini. To nije bio dobar znak.

„Čujete li me?“

„Da...“, odgovorila je.

Učinilo joj se da su tamni kolotovi istetovirani ispod lekarevih očiju. „Izgleda da me ne razume“, rekao je.

„Da, da.“ Pokušala je da podigne ruku, ali mišići su odbijali da se pokore.

„Kako se zovete?“ Doktor je iz džepa na košulji izvadio medicinsku baterijsku lampu, sličnu nalivperu. Obasjao joj je oči.

„Vanesa“, izgovorila je promuklim glasom. „Vanesa Štrasman“, dodala je.

„Je li mrtva?“, čula je policajca u pozadini.

„Prokletstvo, zenice joj jedva reaguju na svetlost. Izgleda da nas ne čuje. Katatonična je, verovatno komatozna.“

„Ali to je besmislica!“, povikala je Vanesa. Pokušala je da ustane, ali nije mogla ni da podigne ruku.

Šta se događa?

Glasno je ponovila pitanje, i dala sve od sebe da bi artikulisala ove reči na što razumljiviji način. Izgleda da je niko nije čuo. Umesto toga, svi su se okrenuli i obratili nekom koga još nije videla.

„Koliko vremena nije napuštala sobu?“

Nije videla vrata od doktorove glave. Iz tog pravca razlegao se glas mlade žene: „Najmanje tri dana, a verovatno i duže. Mislila sam da nešto nije u redu s njom kad je stigla, ali rekla je da ne želi da je iko uznemirava.“

Govori gluposti! Vanesa je odmahнула glavom. Nikad svojevremeno ne bih ostala na ovakvom mestu, nijednu noć!

„Ne bih je ni tada obišla, ali to grozno promuklo disanje bivalo je sve glasnije i...“

„Pogledajte!“ Glas nižeg policajca razlegao se pored njenog uha.

„Šta?“

„Ovde je nešto. Evo ovde!“

Vanesa je osetila kako joj lekar rastvara prste na levoj ruci i uklanja nešto pincetom.

„Šta je to?“, pitao je policajac.

„Papirić.“

Doktor je izravnao komad papira savijen napola. Vanesa je pogledala u stranu da bi ga videla, ali nije razabrala ništa izuzev nečitljivih hijeroglifa. Pismo je bilo na potpuno nepoznatom jeziku.

„Šta tu piše?“, pitao je drugi policajac, koji je stajao pored vrata.

„Čudno.“ Lekareve obrve su se nabrale: „'Kupi'“, čitao je na glas, „samo da bi odmah bacio.“

Za boga miloga... Činjenica da je doktor glasno pročitao tih nekoliko reči bez imalo oklevanja pomogla joj je da spozna razmere more u kojoj je zatočena. Iz nekog razloga izgubila je sposobnost komunikacije. Nije mogla da govori ili čita. Po svoj prilici, nije mogla ni da piše.

Lekar joj je ponovo uperio baterijsku lampu pravo u oči. Istog časa su joj sva preostala čula zamrla. Više nije osećala smrad svog tela, niti tepih ispod bosih stopala. Opažala je samo postepeno jačanje straha u sebi i postepeno slabljenje glasova oko sebe. Nevidljiva sila ovladala je njome nedugo pošto je doktor pročitao kratku rečenicu.

Kupi, samo da bi odmah bacio...

Ledena ruka te sile posezala je za njom, odvlačeći je natrag do mesta koje više nikada nije želela da vidi, dok god je živa – do mesta koje je napustila pre nekoliko minuta.

Znači da to nije bio san. Ili je bio?

Pokušala je da dâ znak lekaru, ali počela je da shvata istinu dok se njegova prilika polako rastvarala pred njenim očima. Preplavio ju je mračni užas. Stvarno nisu čuli da govori. Doktor, recepcionerka i policajci nisu uspeali da uspostave komunikaciju s njom. Zašto? Zato što se nikad nije probudila u tom ruiniranom hotelu – daleko od toga. Shvatila je šta se desilo kad je halogena lampa iznad njene glave ponovo zatreptala: onesvestila se na početku mučenja. Hotelska soba, a ne ludak, bila je deo sna, koji se povlačio pred napadom brutalne stvarnosti.

A možda se ponovo varam? Upomoć! Upomoć! Ne razlikujem stvarnost od iluzije. Šta je stvarno? A šta nije?

Sve je bilo kao i pre. Vlažni podrum, metalni stočić, ginekološka stolica za koju je vezana. Bila je naga. Tako naga da je osećala ludački dah između butina. Disao je na nju – na njenu najosetljiviju tačku. Načas je ugledala njegovo ožiljcima izbrazdano lice tik ispred svojih očiju. Usta bez usana prozboriše: „Označio sam mesto. Počinjemo.“

Mašio se lemilice.

Danas u 10.14

Mnogo kasnije, mnogo godina posle straha

„**P**a, dame i gospodo, šta mislite o ovom uvodu? Žena se budi iz košmara, samo da bi se – u sledećem trenutku – našla u mučilištu drugog. Zanimljivo, zar ne?“

Profesor je ustao iza dugačkog hrastovog stola i osmotrio uznemirena lica studenata.

Tek sad je zapazio da je njegova publika pažljivije birala odeću od njega. Kao i obično, ne gledajući, zgrabio je izgužvano demode odelo iz ormara. Slatkorečivi prodavac ga je nagovorio da izdvoji bezobraznu sumu za tamno odelo s dvostrukim redom dugmadi. Tvrdio je da se lepo slaže s njegovom tamnom kosom, koju je tada, u luckastom napadu postpubertetskog buntovništva, pustio da bude duga.

Ako bi se odlučio da danas, mnogo godina kasnije, po istom kriterijumu kupi novo odelo, bilo bi pepeljastosive boje, istanjeno na nekim mestima i s ekvivalentom kaluđerske tonzure pozadi.

„Pa, šta mislite?“

Načinio je trapavi korak u stranu. Bol mu je prostrelio koleno. Samo šest studenata se prijavilo. Četiri žene i dva muškarca. Žene su predstavljale većinu u sličnim eksperimentima. Zato što su bile hrabrije, ili zato što su imale veću potrebu za novcem koji se nudio učenicima u psihijatrijskim eksperimentima. Ispisao je sumu na tabli.

„Izvinite, ali da li sam sam ovo dobro razumeo?“ *Drugi sleva.* Profesor je pogledao spisak pred sobom da bi saznao ime eksperimentalnog zamorca koji se upravo oglosio. *Florijan Vesel, treća godina.*

Florijan Vesel je podvlačio redove iz uvoda besprekorno zašiljenom olovkom. Imao je ožiljak u obliku polumeseца ispod desnog oka, beleg članstva u mačevalačkoj sekciji. Ostavio je olovku između stranica i zatvorio fasciklu. „Da li bi ovo trebalo da bude *zdravstveni karton?*“

„Tako je.“ Profesor se dobrodušno osmehnuo da bi pokazao kako dobro razume mladićevu zbunjenost. Moglo bi se reći da je i ona bila deo eksperimenta.

„Lemilica? Mučenje? Policija? S poštovanjem, ali ovo više liči na početak trilera nego na zdravstveni karton.“

S poštovanjem? Prošlo je mnogo vremena otkako profesor nije čuo ovaj prastari izraz. Pitao se da li mladić sa kao brijač ostrim razdeljkom uvek tako govori, ili je melanholična patina neobičnog okruženja uticala na njegov rečnik. Znao je da je stravična istorija zgrade odvrátila neke studente od učestvovanja u eksperimentu, bez obzira na ponuđenih 200 evra.

Ali u tome je bila sva čar ovog eksperimenta: biće obavljen ovde i nigde drugde. Nije moglo biti boljeg mesta za njega, iako je čitav

kompleks zaudarao na buđ. I bilo je toliko hladno da se razvila kraća rasprava o čišćenju kamina i paljenju vatre. Naposljetku, bio je 23. decembar, pa je spoljašnja temperatura bila znatno ispod nule. Nabavili su dva uljna radijatora, ali su oni odavali nedovoljnu toplotu za prostoriju ove veličine.

„Liči na triler, kažete?“, ponovio je profesor. „Niste mnogo pogrešili.“

Spojio je dlanove kao da se moli i omirisao izborane prste. Vlastite šake podsećale su ga na dedine trapave šape, samo što je deda, za razliku od njega, čitavog života radio na otvorenom.

„Dokument koji držite u rukama pronađen je među papirima mog kolege, psihijatra Viktora Larenca. Možda ste naišli na njegovo ime, na studijama.“

„Larenc? Zar on nije mrtav?“, pitao je student koji se tek juče prijavio za učešće u eksperimentu.

Profesor je iznova proverio spisak i identifikovao mladića s ofarbanom plavom kosom kao Patrika Hajdena. Sedeo je pored devojke, Lidije. Razmak između njihovih tela bio je tako mali da se kroz njega ne bi mogao provući ni konac za zube. To je bila uglavnom Patrikova zasluga. Privukao bi je rukom, koju je držao na njenim ramenima, kad god bi pokušala da se odmakne. U njegovom zagrljaju bilo je nečeg posedničkog. Nosio je majicu s intelektualno zahtevnom porukom *Isus te voli*. Odmah ispod nje, jedva vidljivim slovima, pisalo je: *Svi ostali misle da si šupak*. Nosio ju je i prošli put, kad je došao da se požali na loše ocene.

„Viktor Larenc nije bitan za ovo“, energično će profesor. „Njegova priča je nevažna za današnji eksperiment.“

„O čemu se radi?“, odvratio je Patrik. Sastavio je noge ispod stola. Pertle kožnih čizama bile su odvezane, a profesionalno pocepane farmerke nisu pokrivale unatrag savijen jezik. U protivnom niko ne bi mogao da vidi marku proizvođača.

Profesor nije mogao da suspregne osmeh. Razvezane pertle, pocepane farmerke, bogohulne majice. Neko u modnoj industriji potrudio se da ostvari sve košmare konzervativnih roditelja i da debelo zaradi na tome.

„Pa, dopustite mi da vam kažem...“ Stao je na čelo stola i otvorio iskrzanu kožnu aktovku, koja je ličila na predmet na kom neki kućni ljubimac redovno oštiri kandže.

„Ono što ste upravo pročitali stvarno se dogodilo. Podeljeni materijal je prepis autentičnog svedočenja, zasnovanog na činjenicama.“ Profesor je pogledao na staru knjigu mekih korica. „Ovo je original.“ Spustio je tanku knjigu na sto. Na zelenkastim koricama crvenim slovima je pisalo *Kradljivac duša*. Iznad toga je bila senovita prilika muškarca koji se probija kroz snežnu oluju da bi potražio sklonište u mračnoj zgradi.

„Ne dozvolite da vas njen izgled obmane. Na prvi pogled liči na običan roman za plažu, ali sadržaj joj je znatno bogatiji.“

Prelistao je knjigu od tristotinak stranica, počevši od zadnjih korica.

„Veliki broj ljudi veruje da je ova svedočenja napisao neko od Larencovih pacijenata. Lečio je mnogo umetnika, ponajviše pisaca.“ Profesor je zatreptao pre nego što je tiho dodao: „Ali postoji još jedna teorija.“

Svi studenti pogledali su ga znatiželjno.

„Manji broj misli da je ovo delo Viktora Larenca lično.“

„Ali zašto bi to učinio?“

To je bila Lidija. Devojka svetlosmeđe kose u mišjesivoj rolki bila je njegova najtalentovanija studentkinja. Nije mogao da shvati šta je videla u neobrijanom mladiću pored sebe, koji je više puta padao na ispitima, niti zašto nije dobila stipendiju, uprkos sjajnim ocenama.

„Hoćete da kažete da je taj tip Larenc napisao triler na osnovu svojih beležaka? Zašto bi uložio toliki trud?“

„Okupili smo se ovog popodneva da bismo to otkrili. To je cilj ovog eksperimenta.“

Profesor je nešto zabeležio na spisku učesnika. Zatim se okrenuo ka tri devojke, desno od sebe, koje još nisu izustile ni reč.

„Razumeću ako ste sumnjičave, moje dame.“

Crvenokosa je podigla glavu. Ostale dve su nastavile da zure u dokument ispred sebe.

„Možete da se predomislite. Eksperiment još nije počeo. Još ima vremena da se spakujete i odete.“

Devojke su neodlučno klimnule.

Florijan se nagnuo napred i prošao nervoznim kažiprstom preko razdeljka.

„A šta će biti s dve stotine evra?“, pitao je.

„Dobićete ih samo ako budete aktivno učestvovali u eksperimentu. I samo ako se budete pridržavali propisane procedure, naznačene u prvobitnom obaveštenju. Morate pročitati čitav dokument. Imaćete pravo na kratke pauze.“

„A posle? Šta će biti kad ga pročitamo?“

„I to je deo eksperimenta.“

Psihijatar se sagnuo, pa se ispravio sa svežnjem formulara ukrasnih grbom nezavisnog univerziteta.

„Zamolću sve koji ostaju da potpišu ovaj papir.“

Podelio je izjavu o prihvatanju uslova. Eksperimentalni zamorci su oslobođali univerzitet svih pravnih obaveza zbog svake psihosomatske propratne posledice koja je mogla proisteći iz dobrovoljnog učešća u eksperimentu.

Florijan Vesel uzeo je formular. Prineo ga je svetlosti i žustro odmahnuo glavom kad je uočio vodeni žig medicinskog fakulteta. „Ovo je previše rizično za mene.“

Uzeo je olovku iz fascikle, pokupio ranac i ustao.

„Mislim da znam šta leži u pozadini ovoga. Previše sam uplašen da bih se upustio u ovako nešto, ako je moja pretpostavka tačna.“

„Vaša iskrenost služi vam na čast.“ Profesor je uzeo Florijanov formular i fasciklu. Zagledao se u tri devojkice, koje su se došaptavale.

„Ne znamo šta će se desiti, ali odlučile smo da ne učestvujemo ako je Florijan izabrao da se povuče.“

Ponovo je komunikacija tekla samo preko crvenokose.

„Kako hoćete. Nema problema.“

Pokupio je njihove plastične fascikle dok su one podizale kapute sa stolica. Florijan je čekaao pored vrata, u vetrovcu s kapuljačom i rukavicama.

„Šta je s vama?“

Profesor se obratio Lidiji i Patriku, koji su još neodlučno listali papire.